

Átváltozások
(átalakított állandósult szókapcsolatok)

Talán nem meglepő, hogy a változó világban az állandósult szókapcsolatok is változnak. Három csoportban találtok „kicsavart” szólást, közmondást. Mi az eredeti mondat?

„A” csoport – egy állandósult szókapcsolat mai átírata

„Éhes diák pakkkal álmodik”

– Éhes disznó makkal álmodik.

Addig jár a korsó a kútra, amíg be nem vezetik a vizet;

– Addig jár a korsó a kútra, amíg el nem törik.

Aki másnak vermet ás, abba esik bele más.

– Aki másnak vermet ás, maga esik bele

Amilyen a login, olyan a bejelentkező képernyő.

– Amilyen a mosdó, olyan a törölköző.

Jobb ma egy véreb, mint holnap a túsok.

– Jobb ma egy veréb, mint holnap egy túzok.

A hazug embert hamarabb utoléri, ha sánta!

– A hazug embert hamarabb utoléri, mint a sánta kutyát.

Többet ésszel, mint ész nélkül.

– Többet ésszel, mint erővel.

„B” csoport – bátrabbaknak, két állandósult szókapcsolat mókás keveredése

Öntsünk tiszta vizet a nyílt kártyába

– Öntsünk tiszta vizet a pohárba.

– Nyílt kártyákkal játszik.

Egy cipőben evezünk.

– Egy cipőben járunk.

– Egy csónakban evezünk.

Néma gyerekek híg a leve.

– Néma gyerekek anyja sem érti a szavát.

– Olcsó húsnak híg a leve.

Lassú víz nagyot ugrik.

– Lassú víz partot mos.

– Alamuszi macska nagyot ugrik.

Ajándék lónak híg a leve.

– Ajándék lónak ne nézd a fogát.

– Olcsó húsnak híg a leve.

Meghalt Mátyás király, kis helyen is elfér.

- Meghalt Mátyás király, oda az igazság.
- Sok jó ember kis helyen is elfér.

„C” csoport – haladóknak, három állandósult szókapcsolat

Nézd meg az anyját, ha Isten is úgy akarja, ebül vész el.

- Nézd meg az anyját, vedd el a lányát.
- Ha Isten is úgy akarja,
- Ebül szerzett jószág ebül vész el.

Közös lónak két oldala van, mégis botlik.

- Közös lónak túros a háta.
- Mindennek két oldala van.
- A lónak négy lába van, mégis megbotlik.

Aki kíváncsi, az átesik a ló túloldalára, és aranyat lel.

- Aki kíváncsi, hamar egöregszik.
- Átesik a ló túloldalára.
- Ki korán kel, aranyat lel.

Közös lónak ne nézd a fogát, mert megbotlik!

- Közös lónak túros a háta.
- Ajándék lónak ne nézd a fogát.
- A lónak négy lába van, mégis megbotlik.

forrás:

Vargha Katalin – T. Litovkina Anna: „Hallgatni Arany, beszélni Petőfi” A magyar antiproverbiumok ferdítési módjai – formai változatok és nyelvi humor
(<http://real.mtak.hu/88892/1/va-li.pdf>)

Feldolgozás lehet még:

- Gyűjtsetek hasonló átiratokat!
- Készítsetek magatok is hasonló „ferdítéseket”!